

การสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยด้วยแบบฝึกคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่น

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้เรื่องระบบคำของผู้เรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ กลุ่มตัวอย่างคือผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีผลสอบการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ระดับ N3 หรือผลการสอบความสามารถภาษาญี่ปุ่น (JPT) คะแนนตั้งแต่ 430 คะแนนแต่ไม่เกิน 525 คะแนนหรือมีคุณสมบัติมีจำนวนชั่วโมงเรียนระหว่าง 450-600 ชั่วโมงผ่านการเรียนคันจิอย่างน้อย 600 อักษร จำนวนคำศัพท์อย่างน้อย 3,000 คำ จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีคะแนนก่อนใช้แบบฝึกหัดเฉลี่ยเท่ากับ 20.70 คะแนน (คะแนนเต็ม = 30 คะแนน) และมีคะแนนหลังใช้แบบฝึกหัดเฉลี่ยเท่ากับ 25.20 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนทั้งสองครั้งพบว่าคะแนนสอบหลังใช้แบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในส่วนของผลการแสดงความคิดเห็นพบว่าผู้เรียนเห็นด้วยว่าแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นช่วยสร้างความตระหนักรู้ (รู้ เข้าใจ แยกแยะ) ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.30) และผู้เรียนมั่นใจมากขึ้นว่าจะสามารถคาดเดาความหมายคำศัพท์ได้ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.10)

คำ

สำคัญ

ความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ, แบบฝึกหัด, คำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่น

The Enhancement of the Morphological Awareness of Japanese Thai learners' Lexical System Through Japanese Kanji Word Exercises

Abstract

This study aimed to compare the morphological awareness of Thai Japanese students before and after using Japanese kanji word exercises developed by enhancing their morphological awareness. The research tools were tests for evaluating morphological awareness and a questionnaire. The target group was 10 Thai Japanese students selected by purposive sampling that had JLPT N3 or JPT between 430-525 score or that had experienced 450-600 study hours with 600 kanji and 3,000 words. The results showed that the students' pretest average score was 20.70 (30 full marks) while the students' posttest average score was 25.20. When comparing the scores of both tests, it was found that the scores after engaging in the exercises were significantly higher than those before taking part in the exercises, with a statistical significance at the .05 level. Regarding the opinions expressed, the students agreed that the Japanese kanji word exercises enhanced their level of awareness (knowing, understanding, classifying) ($\bar{x} = 4.30$), and the students were more confident in predicting the meanings of words at a high level ($\bar{x} = 4.10$).



words

morphological awareness, exercises, Japanese kanji words

บทนำ

ในการเรียนภาษาคำศัพท์เป็นส่วนประกอบของภาษาที่สำคัญในการสื่อสาร คำศัพท์เป็นหนึ่งในเป้าหมายย่อยของการเรียนภาษา (Nation, 2001, p. 1) ทั้งนี้ขนาดหรือปริมาณของคำศัพท์ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านภาษา เช่น ในภาษาญี่ปุ่น ผู้เรียนควรรู้คำศัพท์ประมาณ 96 เปอร์เซนต์ของเรื่องที่อ่าน (หรือสื่อสาร) (岩田編, 2018, p. iii, p. 215) 加納 (2000) ระบุว่า การเรียนระดับขั้นต้นจะเน้นภาษาพูด ยิ่งเรียนต่อเนื่องในระดับชั้นกลางและสูง ลักษณะภาษาจะเป็นภาษาเขียนมากขึ้นพร้อม ๆ กับจำนวนคำศัพท์คันจิ (漢字語彙) ที่เพิ่มขึ้นและกลายเป็นภาระหนักสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ดังนั้นลักษณะของตัวอักษรคันจิที่เรียกว่า “อักษรแสดงความหมายและเสียง (表語文字)” จึงเป็นความรู้คันจิที่จะช่วยเพิ่มความสามารถด้านคำศัพท์และเป็นกุญแจสำคัญสำหรับการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นระดับกลางและสูง ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของอักษรคันจิในระดับกลางและสูงจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับจำนวนคำศัพท์ที่มีคันจิเป็นส่วนประกอบ ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องความสามารถในการจดจำและใช้คำศัพท์จึงครอบคลุมการพัฒนาความรู้เรื่องคันจิของผู้เรียนด้วยเช่นกัน

จากข้อมูลข้างต้นในงานวิจัยนี้จึงจะกระตุ้นความตระหนักรู้เรื่องระบบคำของคำศัพท์คันจิด้วยแบบฝึกหัดเรียนรู้คำศัพท์คันจิระดับกลางและสูง โดยพัฒนาแบบฝึกหัดด้วยหลักการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ (Morphological awareness) แบบฝึกหัดลักษณะนี้จะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้คำศัพท์คันจิและเชื่อมโยงไปสู่ทักษะการอ่านได้ แต่จากการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนในประเทศไทย¹ พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์มีค่อนข้างน้อยและงานวิจัยพัฒนาสื่อการสอนหรือแบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาผู้เรียนก็ยังมีไม่มาก ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการอ่าน กิจกรรมฟังพูด กิจกรรมการฝึกแชโตอั้ง กิจกรรมการสื่อสารผ่านโปรแกรมสไกป์ และการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง มีการพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น สื่อการสอนคำเลียนเสียงท่าทางภาษาญี่ปุ่นในรูปแบบแอนิเมชัน แบบฝึกหัด Task-induced Involvement Load สื่อมัลติมีเดียในการเรียนตัวอักษรคันจิด้วยเทคนิคเชื่อมโยงจากรูปภาพและแผนผังเชื่อมโยงคันจิ แม้จะมีสื่อที่เกี่ยวกับคันจิแต่ยังไม่พบแบบฝึกหัดหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ที่มีคันจิเป็นส่วนประกอบ เช่น คำคันจิ 2 อักษร

ในประเด็นการเรียนคันจิมีงานวิจัยหลายงานสำรวจกลยุทธ์หรือกลวิธีในการเรียน เช่น บุขบา บรรจงมณี (2561) คุมิโกะ มิซิมะและยุพกา พุกขิมา (2561) และนัฐนันท์ กิจจาเกษมกุลและพัชรพร แก้วกฤษฎางค์ (2565) โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ยังใช้กลยุทธ์การเขียนซ้ำ ๆ เพื่อการจดจำคันจิ ส่วนที่แตกต่างคือกลยุทธ์ที่พบในงานของนัฐนันท์ กิจจาเกษมกุล และพัชรพร แก้วกฤษฎางค์ (2565) คือกลยุทธ์คาดเดาความหมายคำศัพท์จากคันจิอื่นที่ปรากฏร่วมที่พบว่าเป็นกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิที่ผู้เรียนใช้มากที่สุดอันดับแรก และมีความแตกต่างจากงานวิจัยศึกษาพฤติกรรมการเรียนคันจีก่อนหน้า กลยุทธ์คาดเดาความหมายคำศัพท์จากคันจิตัวอื่นที่ปรากฏร่วมดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ 渡部 (2015) ที่พบกลวิธีการคาดเดาความหมายของคำศัพท์คันจิทั้งคำจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำมากเป็นอันดับ 7 จาก 87 กลวิธีที่พบและพบว่าเป็นกลวิธีที่ทั้งผู้เรียนชาวต่างชาติและคนไทยใช้ ในขณะที่มีข้อค้นพบในงานของคุมิโกะ มิซิมะ และยุพกา พุกขิมา (2561) ว่าผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางชาวไทยที่มีความสามารถทางคันจิสูงมีการใช้กลวิธีการเชื่อมโยงคันจิที่มีเสียงอ่านเหมือนกันมากกว่ากลุ่มผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางชาวไทยที่มี

¹ ผู้วิจัยสำรวจจากวารสารญี่ปุ่นศึกษา ปีที่ 31-40 (2014-2023) จำนวน 20 ฉบับ และ JSN Journal ปีที่ 1-13 (2011-2023) จำนวน 25 ฉบับ เนื่องจากทั้ง 2 วารสารมีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่นศึกษา

ความสามารถทางคันจิตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ข้อค้นพบเหล่านี้ยังไม่ได้ถูกนำมาสู่การเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ทางภาษาและสร้างความตระหนักรู้ในประเด็นดังกล่าวให้แก่ผู้เรียน การสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยด้วยแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นในงานวิจัยนี้ จะเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบตั้งใจให้ผู้เรียนรู้ เข้าใจ และแยกแยะคำศัพท์ตามโครงสร้างของคำได้ เป็นกระบวนการให้ความรู้เชิงลึก (Depth knowledge) หรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคำแต่ละคำ โดยความรู้เชิงลึกที่นำมาพัฒนาเป็นแบบฝึกหัดนำมาจากงานวิจัย หนังสือ ตำรา และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับคันจิและคำคันจิ 2 อักษร (二字漢語) เช่น 海外คำประสม (派生語) เช่น 新製品 และคำประสม (複合語) เช่น 仕事部屋

ความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ (Morphological awareness) คือ ความเข้าใจว่าคำสามารถแตกส่วนประกอบย่อยที่มีความหมาย ได้แก่ รากคำ หน่วยคำเติมหน้าคำ และหน่วยคำเติมหลังคำเป็นความตระหนักรู้ที่สำคัญต่อการอ่านคำและทักษะความเข้าใจ (Comprehension skills) (Spencer et al., 2015) จากนิยามความตระหนักรู้เรื่องระบบคำจะเห็นได้ว่านอกจากต้องรู้ว่าส่วนประกอบใดเป็นหน่วยคำแล้ว การรู้ว่าคำใดเป็นรากคำที่มีความหมายสามารถอยู่ได้อย่างอิสระก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ โครงสร้างภายในคำทั้งคำประเภทคำประสมและคำประสมจึงเป็นส่วนหนึ่งของความรู้เรื่องระบบคำ นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ระบบคำยังรวมถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคำเดี่ยว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและความหมายของคำเดี่ยว ซึ่งเกิดจากการคาดเดาความหมายของคำจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ รวมถึงการคาดเดาเสียงอ่านจากส่วนประกอบของคันจิหรือส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน (音符) ทั้งนี้หากผู้เรียนมีความตระหนักรู้เรื่องระบบคำข้างต้น จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนคาดเดาทั้งเสียงอ่านและความหมายของคำได้ดีขึ้นโดยเฉพาะการเรียนรู้คำศัพท์คันจิในภาษาญี่ปุ่นที่แสดงทั้งเสียงและความหมาย²

องค์ประกอบของคันจิและคำศัพท์คันจิ

จากลักษณะอักษรคันจิที่เป็นอักษรแสดงความหมายและเสียง องค์ประกอบของคำศัพท์ที่ประกอบด้วยอักษรคันจิจึงประกอบไปด้วย รูป เสียงอ่าน ความหมาย และการใช้ (形・読み・意味・用法) การตระหนักรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบดังกล่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งเสียงอ่านและความหมาย เนื่องจากนี้หากเข้าใจความหมายก็จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และหากเข้าใจเสียงอ่านก็จะสามารถพูดสื่อสารให้อีกฝ่ายเข้าใจได้

จากลักษณะดังกล่าวสิ่งสำคัญที่ควรสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคำศัพท์คันจิคือเรื่องเสียงอ่านและความหมาย คำศัพท์คันจิที่พบจำนวนมากในการใช้คือคำคันจิ 2 อักษร และเมื่อเรียนในระดับกลางและสูงก็จะปรากฏคำศัพท์ที่มีโครงสร้างซับซ้อนมากขึ้น เช่น คำประสม คำประสม ในกรณีของคำคันจิ 2 อักษร 加納 (2000) เสนอว่าอาจใช้กลวิธีความสัมพันธ์ของรูปคำที่มีส่วนประกอบบุขุที่เหมือนกันหรืออักษรคันจิที่คล้ายกันในการฝึก ประเด็นนี้สามารถนำความรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน (音符) ของ 加納 (1993) มาประยุกต์ใช้ในการฝึกได้เพราะส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านเป็นส่วนประกอบของคันจิที่เหมือนกันและอ่านออกเสียงเหมือนกัน เช่น ส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน 己 สามารถนำคำศัพท์ที่มีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านดังกล่าวมาทำเป็นแบบฝึกหัดฝึกเสียงอ่านคันจิได้ เช่น 起立、日記、世紀 คำคันจิ 2 อักษรทั้ง 3 คำดังกล่าวมีคันจิที่มีส่วนประกอบคันจิกำกับ

² นอกเหนือจากส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านแล้ว ในส่วนประกอบคันจิยังมีส่วนที่เรียกว่าส่วนแสดงความหมายหรือ 音符・意味 ที่สำคัญต่อการคาดเดาความหมายอักษรคันจิเช่นกัน แต่ในงานนี้เน้นกระตุ้นความตระหนักรู้เรื่องเสียงอ่านและการคาดเดาความหมายของคำคันจิ 2 อักษรจากโครงสร้างภายในคำที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ชัดเจน

เสียงอ่าน 己 (き) เป็นส่วนประกอบจึงทำให้อ่านเหมือนกันคือ きりつ、こつき、せいき

ในกลุ่มคำศัพท์คันจิ คำคันจิ 2 อักษรเป็นชนิดที่พบการปรากฏในความถี่สูงสุด (Long & Yokoyama, 1997) โดยคำคันจิ 2 อักษรดังกล่าวสามารถจัดเป็นคำเดี่ยว³ ดังนั้นในการนำเสนอคำเดี่ยวจึงควรเน้นนำเสนอคำคันจิ 2 อักษรที่มีการใช้สูงและกลุ่มคันจิที่มีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านร่วมกัน นอกจากนี้คำเดี่ยวยังมีลักษณะที่สามารถแยกเป็นหมวดหมู่ในการวิเคราะห์คือความสัมพันธ์ภายในคำหรือความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

การรู้ความสัมพันธ์ภายในคำอาจช่วยให้คาดเดาความหมายของคำได้ในคำคันจิ 2 อักษร พบว่าคันจิแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ทางความหมายกับความหมายของคำทั้งคำจำนวนมากกว่าคำที่ไม่มีความสัมพันธ์ (本多, 2015) เช่น ตัวอย่างจาก 本多 (2015) คำว่า 入院 ความหมายตามพจนานุกรม 治療のために、ある期間 病院にはい (入) ること。คันจิ 入 (る) และ (病) 院 ต่างปรากฏในคำแปล จึงเป็นประเภทที่คันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำทั้ง 2 อักษรมีความสัมพันธ์ทางความหมายกับความหมายของคำทั้งคำ หรือ 精神 ความหมายตามพจนานุกรม 人間の心 ไม่ปรากฏคันจิ精 และ 神 ในความหมาย จึงกล่าวได้ว่าอักษรคันจิทั้ง 2 อักษรไม่มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำ 桑原 (2012) ยังวิจัยทดลองอิทธิพลของความรู้เรื่องโครงสร้างภายในคำ (เช่น 牛乳 (N+N)、造花(V+N)、美人 (A+N)) กับการรับรู้ความหมายทั้งคำ 桑原 (2017) นำเสนอโครงสร้างภายในคำคันจิ 10 รูปแบบเพื่อใช้ในการสำรวจอิทธิพลของโครงสร้างภายในคำต่อการตัดสินใจว่าคำนามเป็นอาการนามหรือไม่ เช่น 接近 (V+A)、流行 (V+V)、点火 (V+N) ข้อมูลโครงสร้างภายในคำของ 桑原 (2012; 2017) เป็นประโยชน์ในการคาดเดาความหมายของคำคันจิ 2 อักษร เช่น กรณีพบคำ 短期 หากเข้าใจโครงสร้างภายในว่าคันจิ 短 (短い) ขยายคันจิ 期 (期間) ในรูปแบบ 連体修飾 (การขยายคำนาม) (A+N) ผู้เรียนก็จะสามารถแปลความหมายของคำได้ดีขึ้น

ในงานของ 本多 (2022) นำเสนอกลวิธีพัฒนาความรู้คำคันจิ 2 อักษรด้วยการศึกษาความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย (透明性) ระหว่างอักษรคันจิที่ประสมกันที่มีผลต่อความหมายคำทั้งคำ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ คำคันจิ 2 อักษรที่มีความหมายชัดเจนจากอักษรคันจิที่มาประกอบกันทั้ง 2 อักษร (透明) มีจำนวน 454 (47.4%) เช่น 外国、時間、戦争 ความหมายชัดเจนบางส่วนจากอักษรคันจิ 1 อักษร (片透明) จำนวน 373 (38.9%) เช่น 練習、自分、運動 และไม่ชัดเจน (不透明) จำนวน 131 (13.7%) เช่น 意味、文化、先生 โดยคันจิระดับกลางและสูงมีแนวโน้มของคำคันจิ 2 อักษรที่มีความชัดเจนทางความหมายค่อนข้างมาก ร้อยละ 47.9 และ 51.3 ตามลำดับ

คันจิที่มาประกอบกันมีหลายครั้งที่มิได้มีลักษณะเป็นตัวกลางที่สื่อความหมายไปยังความหมายของคำทั้งคำ โดย 本多 (2022, pp. 136-137) เรียกคันจินี้ว่า 仲介語 หรือคันจิที่เป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจความหมายของคำคันจิ 2 อักษร เช่น 入学 มีคันจิ 学 เป็นสื่อกลางความหมายจากคำ 学校 หรือ 実感 มีคันจิ 実 เป็นสื่อกลางความหมายจากคำ 実際 แนวทางข้างต้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการส่งเสริมความเข้าใจความหมายของคำคันจิ 2 อักษรผ่านความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ นอกจากนี้ความรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านจากงานของ 加納 (1993) ข้างต้นยังนำมาประยุกต์ใช้ในการกระตุ้นความตระหนักรู้เรื่องเสียงอ่านของคำคันจิ 2 อักษรหรือคันจิรายตัวได้

³ คำคันจิ 2 อักษรนี้เมื่อจัดประเภทคำตามโครงสร้างคำสามารถจัดอยู่ในกลุ่มคำเดี่ยว (野村, 1988; 栗, 2018) และคำอธิบายเกี่ยวกับคำเดี่ยว (單純語) ในพจนานุกรมและสารานุกรมก็อธิบายไว้เช่นกันว่าคำคันจิ 2 อักษร เช่น 果物、普通、国際、事故、電話 มีแนวโน้มเป็นคำเดี่ยวมากกว่าคำประสม (杉本・岩淵, 1998, p. 103; 日本語教育学会編, 2010, p. 240)

การสร้างแบบฝึกหัดด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ Tuptim (2023) เสนอแนวทางการพัฒนาแบบฝึกหัดเรื่องระบบคำตามแนวทางของ University of Washington (1999) โดยนำมาประยุกต์ใช้กับภาษาญี่ปุ่นในการส่งเสริมความรู้คำศัพท์ เช่น ตัวอย่างการส่งเสริมการเรียนรู้คำประสมและคำประสมต่อไปนี้

แบบฝึกหัดคำประสมโดยการให้ตัวเลือกหน่วยคำเติมลงในช่องว่างให้ประโยคสมบูรณ์

(1) คำตอบของประโยค คือ คำ 人件費 (Labor cost) แบบฝึกหัดคือ 従業員の人件_____を減らした。(ควรตอบด้วยหน่วยคำเติมหลังคำ「-費」)

แบบฝึกหัด (1) ข้างต้นเป็นแบบฝึกหัดให้เติมหน่วยคำเติมที่เหมาะสม ส่วนแบบฝึกหัด (2) ด้านล่างเป็นแบบฝึกหัดคำประสมโดยการให้ตัวเลือก 3-4 ตัวเลือก แล้วเลือกคำที่เหมาะสมเติมในช่องว่างของประโยคให้สมบูรณ์

(2) ตัวเลือก 3 ตัวเลือก คือ 保証金 (security money) 保証人 (guarantor) และ 保証状 (letter of guarantee) 必要書類をご案内の上、速やかに_____発行の手続きをいたします。(ควรตอบคำว่า 保証状)

นอกจากแบบฝึกหัดคำประสมข้างต้นยังมีแบบฝึกหัดที่เรียกว่า the bee grass test ของ University of Washington (1999) ที่สามารถนำมาปรับใช้กับการฝึกคำประสมได้ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจโครงสร้างภายในคำ (Infra-structure) เช่น “Which is a better name for a bee that lives in the grass? A grass bee or a bee grass?” โดยภาษาญี่ปุ่นมีกฎ Right-hand Head Rule (คำหลักของคำวลี หรือประโยคจะอยู่ตำแหน่งขวามือ) ประยุกต์ใช้กับภาษาญี่ปุ่นได้ เช่น คำศัพท์เทคนิคคำว่า 交替勤務 (shift work) สามารถตั้งคำถามได้ว่า 時間帯を区切って、交替で勤務するということはどうですか。(Which is the word meaning to work in shifts by dividing the time zone?) 勤務交替 หรือ 交替勤務 (คำตอบคือ 交替勤務 โดยคำหลักคือ 勤務 ซึ่งอยู่ทางด้านขวาของคำ)

ในงานของ Carlisle (2000) ใช้แบบทดสอบที่เรียกว่า Test of Morphological Structure (TMS) เพื่อประเมินความตระหนักรู้ของผู้เรียนต่อความสัมพันธ์ระหว่างรูปคำเดิมกับรูปคำประสม โดยทดลองว่าความตระหนักรู้ของผู้เรียนในระดับเกรด 3 และ 5 (ประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 5) สัมพันธ์กับความเข้าใจความหมายของคำหรือไม่ โดยผลการวิจัยพบว่าความตระหนักรู้เรื่องโครงสร้างของคำสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการอธิบายคำในระบบคำ (คำประสม คำประสม และคำที่มีการเติมหน่วยคำแสดงบุรุษและพจน์กรณิภาษาอังกฤษ) ตัวอย่างแบบทดสอบ

Part 1: Derivation

Part 2: Decomposition

1. warm. He chose the jacket for its..... [warmth] 1. growth. She wanted her plant to [grow]

แบบทดสอบ Part 1 (Derivation) คือการเติมคำด้วยหน่วยคำเพื่อทำเป็นคำนาม ส่วน Part 2 (Decomposition) เป็นการทำคำนามให้เป็นคำกริยาโดยการตัดหน่วยคำเดิมออก

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการพัฒนาแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิและคันจิ ควรประกอบไปด้วยคำเป้าหมายและโครงข่ายความรู้ที่ควรประกอบไปด้วย ชนิดของคำ (คำนาม คำอาการนาม คำคุณศัพท์ และชนิดคำอื่น ๆ) ซึ่งมีส่วนต่อการวิเคราะห์โครงสร้างภายในคำประสมและคำประสม การแยกแยะคำเป็นหน่วยคำที่เล็กที่สุด (รากคำและหน่วยคำเติม) การประกอบคำให้เป็นคำประสมหรือคำประสม ในส่วนของคำคันจิ 2 อักขร ควรเริ่มจากความเข้าใจคันจิที่เป็นส่วนประกอบทั้งส่วนแสดงความหมายและส่วนแสดงเสียงอ่าน (ส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน) ความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำคันจิ 2 อักขรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำหรือความสัมพันธ์

ภายในคำเพื่อคาดเดาความหมายของคำทั้งคำ จากการสังเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยนี้จึงแบ่งเนื้อหาในการพัฒนาแบบฝึกหัดออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ คือ คำเดี่ยว คำประสม และคำประสม โดยในแต่ละส่วนนำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความรู้คำศัพท์และคันจิระดับกลางและสูงไปประกอบการออกแบบแบบฝึกหัด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความตระหนักรู้เรื่องระบบคำของผู้เรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (one-group pretest -posttest design) โดยใช้ค่าสถิติ t-test เปรียบเทียบคะแนนก่อนใช้แบบฝึกหัดและหลังใช้แบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่างคือผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีผลการสอบวัดระดับความสามารถภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ระดับ N3 จำนวน 2 คน ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีผลการสอบความสามารถภาษาญี่ปุ่น (JPT) คะแนนตั้งแต่ 430 คะแนนแต่ไม่เกิน 525 คะแนน (JPT 日本語能力試験, n.d.) จำนวน 2 คน และผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นที่มีคุณสมบัติมีจำนวนชั่วโมงเรียนระหว่าง 450-600 ชั่วโมงผ่านการเรียนคันจิอย่างน้อย 600 อักขร จำนวนคำศัพท์อย่างน้อย 3,000 คำ⁴ จำนวน 6 คน รวมจำนวนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

แหล่งข้อมูลของคำศัพท์

แหล่งข้อมูลคือคลังข้อมูลคำศัพท์คันจิจำนวน 300 คำ และคันจิประเภทเคโซโมจิที่ประกอบด้วยส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน 50 เครื่องหมาย รายละเอียดการได้มาของแหล่งข้อมูลนำเสนอด้านล่างนี้

คำเดี่ยว

- (1) คันจิประเภทเคโซโมจิ⁵ (形声文字) และคำคันจิ 2 อักขร ที่ประกอบด้วยส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน (音符) จำนวน 124 เครื่องหมาย โดยนำมาจาก 加納 (1993) จำนวน 50 เครื่องหมาย
- (2) คำที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายที่ชัดเจนอ้างอิงจาก 川上 (2018)⁶ จำนวน 40 คำ
- (3) คำอาการนามอ้างอิงจากคำอาการนาม 200 คำ ที่มีความถี่การใช้สูงจาก 陳 (2022) จำนวน 60 คำ

คำประสมและคำประสม

คัดคำจากหนังสือ ตำรา และคู่มือเรียนภาษาญี่ปุ่นระดับชั้นกลางและสูงจำนวน 12 เล่ม (2000 คำศัพท์ JLPT N3, GO JLPT N3, 2500 ศัพท์ JLPT N2, TRY เตรียมสอบวัดระดับ JLPT N3, 日本語能力試験対策日本語総まとめN3文法, 新しい日本語能力試験N2対策完全文法N2, 日本語能力試験直前対策文

⁴ ตั้งแต่เปลี่ยนการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเป็น 5 ระดับ ไม่มีการประกาศจำนวนชั่วโมงเรียน จำนวนคำ และจำนวนคันจิในแต่ละระดับ แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ นำจำนวนชั่วโมงเรียน จำนวนคำ และจำนวนคันจิในแต่ละระดับของการสอบวัดระดับฯ แบบเก่าที่มีการประกาศมาเป็นเกณฑ์ในการกำหนด คุณสมบัติข้างต้นสังเคราะห์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น 日本語教師コトハジメ (2022) และ ルネサンス日本語学院 (2020)

⁵ หลายแหล่งข้อมูลระบุตรงกันว่าเคโซโมจิเป็นคันจิที่มีจำนวนมากที่สุด เช่น 笹原 (2020, p. 45)

⁶ ในงานของณัฏฐิรา ทับทิม (2567) นำข้อมูลของ川上 (2018) มาทวนสอบกับผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทยได้ฐานข้อมูลคำประสมคันจิ 2 อักขรที่มีความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายที่มีแนวโน้มเหมือนกับกรณีสอบถามกับคนญี่ปุ่น

字・語彙2級, J-bridge, 課題達成のプロセスで学ぶビジネスコミュニケーション, 日本旅行事情自然と地方文化, 日本生活事情, 新聞で学ぶ日本語: 読んで話す現代の日本) จำนวน 200 คำ แยกออกเป็นคำประสม 100 คำและคำประสม 100 คำ

เกณฑ์การคัดเลือกคำประสมอ้างอิงจาก小林ほか(1995) ซึ่งแบ่งตามความสัมพันธ์ภายในคำของคำประสมได้แก่

(1) ส่วนเติมเต็มความหมาย (補足) ประกอบด้วย

- 1) 体言名詞 + 動名詞 (คำนามทั่วไป + คำอาการนาม) เช่น 政治改革
- 2) 体言名詞 + 形容名詞 (คำนามทั่วไป + คำนามที่มีคุณลักษณะแบบคำคุณศัพท์) เช่น 過剰在庫
- 3) 動名詞 + 形容名詞 (คำอาการนาม + คำนามที่มีคุณลักษณะแบบคำคุณศัพท์) เช่น 実現可能

(2) การขยายภาคแสดง (連用修飾) ประกอบด้วย

- 1) 形容名詞 + 動名詞 (คำนามที่มีคุณลักษณะแบบคำคุณศัพท์ + คำอาการนาม) เช่น 新規開店
- 2) 動名詞 + 動名詞 (คำอาการนาม + คำอาการนาม) เช่น 徐行運転

(3) การขยายคำนาม (連体修飾) ประกอบด้วย

- 1) 形容名詞 + 体言名詞 (คำนามที่มีคุณลักษณะแบบคำคุณศัพท์ + คำนามทั่วไป) เช่น 異常事態
- 2) 動名詞 + 体言名詞 (คำอาการนาม + คำนามทั่วไป) เช่น 影響因子
- 3) 体言名詞 + 体言名詞 (คำนามทั่วไป + คำนามทั่วไป) เช่น 外科病院

การคัดเลือกคำศัพท์ค้นจากรอบคำศัพท์ค้นจิ 300 คำ เพื่อใช้ในแบบฝึกหัดอ้างอิงความถี่การใช้จริงจากคลังข้อมูลภาษามหาวิทยาลัยซิดนีย์ (NLT) ประเด็นความถี่ของคำและหน่วยคำมีผลต่อการรับรู้โครงสร้างหน่วยคำซึ่งถูกกล่าวถึงใน Carlisle (2003, p. 324) นอกจากความถี่ของคำและหน่วยคำมีผลต่อการรับรู้โครงสร้างหน่วยคำแล้วความชัดเจนทางความหมายยังส่งผลต่อการรับรู้โครงสร้างหน่วยคำด้วยเช่นกัน (Carlisle, 2003, p. 327) งานนี้จึงเลือกคำค้นจิ 2 อักษรที่มีความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายจากงานของ 川上 (2018) มาออกแบบแบบฝึกหัดและเกณฑ์การแบ่งคำประสมของ小林ほか (1995) ถูกนำเสนอในแบบฝึกหัด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในคำของคำประสมเพราะมีการระบุชนิดคำที่ปรากฏร่วมกันอย่างชัดเจน

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบทดสอบก่อนและหลังเพื่อวัดความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ
2. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์ค้นจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ

ขั้นตอนการพัฒนาแบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ

- (1) ออกแบบแบบทดสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จำนวน 69 ข้อ จำนวนเป้าหมาย 30 ข้อ โดยแหล่งข้อมูลของคำศัพท์และเกณฑ์การคัดเลือกเป็นแหล่งข้อมูลและเกณฑ์เดียวกับแบบฝึกหัด
- (2) ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เรื่องระบบคำก่อนและหลังใช้แบบฝึกหัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน⁷ พบว่าแบบทดสอบคำเดียว 3 ข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาไม่เป็นไปตาม

⁷ ทั้ง 3 ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาญี่ปุ่นและการสอนภาษาญี่ปุ่น มีประสบการณ์การศึกษา ณ ประเทศญี่ปุ่น

เกณฑ์ (เกณฑ์คือตั้งแต่ 0.50-1.00) โดยผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

(3) นำแบบทดสอบไปทดลองหาคุณภาพกับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน ผลการทดสอบกับกลุ่มทดลอง จำนวนข้อสอบ 69 ข้อ มีข้อที่ผ่านเกณฑ์ ความยาก (ค่าที่ใช้ได้ระหว่าง 0.20-0.80) และค่าอำนาจจำแนก (ค่าอำนาจจำแนกอยู่ที่ 0.20-1.00) จำนวน 30 ข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่า 0.94 (ค่าที่เหมาะสมคือระหว่าง 0.00-1.00)

(4) ปรับปรุงแบบทดสอบและนำไปใช้จริงเป็นแบบทดสอบก่อนใช้แบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังใช้แบบฝึกหัด (เป็นแบบทดสอบเดียวกัน) แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ คือแบบทดสอบเรื่องคำเดี่ยวจำนวน 16 ข้อ แบบทดสอบเรื่องคำประสมจำนวน 8 ข้อ และแบบทดสอบเรื่องคำประสมจำนวน 6 ข้อ รวม 30 ข้อ แต่ละส่วนมีแบบทดสอบย่อยเพื่อวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับความเข้าใจ (รู้และแยกแยะ) ลักษณะแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ มีลักษณะตามรูปที่ 1 (A-I) โดยแต่ละลักษณะแบบทดสอบ (A-I) สอดคล้องกับลักษณะของแบบฝึกหัดซึ่งยกตัวอย่างไว้ในส่วนอภิปรายผล

ขั้นตอนการพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่สร้างด้วยการกระตุ้นความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ

(1) ออกแบบแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่น ที่สร้างด้วยการกระตุ้นความตระหนักรู้เรื่องระบบคำโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale)

(2) นำแบบสอบถามไปทดลองหาคุณภาพกับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน

(3) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และดำเนินการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990 อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.75 ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาไม่ต่ำกว่า 0.7 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ ข้อคำถามทั้งหมด 13 ข้อ โดยข้อคำถามที่ 2-7 สัมพันธ์กับแบบทดสอบส่วนที่ 1 (คำเดี่ยว) ข้อคำถามที่ 8-9 สัมพันธ์กับแบบทดสอบส่วนที่ 2 (คำประสม) และข้อคำถามที่ 10-11 สัมพันธ์กับแบบทดสอบส่วนที่ 3 (คำประสม)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้ง รวมระยะเวลา 2 วัน (วันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ 2567) เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมืออยู่ต่างสถาบันและมีบางส่วนฝึกงานต่างจังหวัด จึงเก็บรวบรวมข้อมูลแบบออนไลน์จำนวน 7 คน และแบบออนไลน์จำนวน 3 คน โดยเริ่มจากการให้ทำแบบทดสอบก่อนใช้แบบฝึกหัด (40 นาที) ฝึกทำแบบฝึกหัดคำเดี่ยว 6 แบบฝึกหัดจำนวนรวม 54 ข้อ (90 นาที) แบบฝึกหัดคำประสม 5 แบบฝึกหัดจำนวนรวม 57 ข้อ (90 นาที) และแบบฝึกหัดคำประสม 4 แบบฝึกหัดจำนวนรวม 39 ข้อ (60 นาที) ทำในช่วงเวลาเรียน ผู้วิจัยตรวจสอบว่าทุกคนทำแบบฝึกหัดเสร็จโดยการให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบฝึกหัดให้ดู เมื่อยืนยันว่ากลุ่มตัวอย่างทำเสร็จทุกข้อจึงเฉลยแบบฝึกหัดพร้อมอธิบายเหตุผลของคำตอบที่ถูก หลังจากนั้นจึงทำแบบทดสอบหลังใช้แบบฝึกหัด (40 นาที) และทำแบบสอบถามความคิดเห็น (10 นาที)

ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบความตระหนักรู้เรื่องระบบคำของผู้เรียนหลังใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำโดยใช้แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน ที่ผ่านกระบวนการพัฒนาและหาคุณภาพตามที่รายงานไว้ข้างต้นนำเสนอผลด้วยค่าสถิติทดสอบทีหรือ T-Test ได้ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ

	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ยของผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ยของผลต่าง	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	20.70	3.860	4.50	3.308	4.301*	9	0.001
หลังเรียน	25.20	2.616					

จากตารางที่ 1 พบว่าการทดสอบคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนก่อนใช้แบบฝึกหัดเฉลี่ยเท่ากับ 20.70 คะแนนและมีคะแนนหลังใช้เฉลี่ยเท่ากับ 25.20 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนสอบทั้งสองครั้งพบว่า คะแนนสอบหลังใช้แบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกหัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 2 ผลความคิดเห็นของผู้เรียนต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่น

ลำดับ	รายการคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	การแปลค่า ความคิดเห็น
1	ผู้เรียนเคยใช้ความรู้เรื่องระบบคำ (หน่วยคำ โครงสร้างและรูปแบบของคำ) ใน การเรียนรู้คำศัพท์มาก่อน (ก่อนใช้แบบฝึกหัดนี้)	2.20	1.14	ไม่เห็นด้วย
2	ผู้เรียนรู้จักส่วนประกอบคันจิกับเสียงอ่านของคันจิ <u>ก่อน</u> ใช้แบบฝึกหัดนี้	2.40	1.51	ไม่เห็นด้วย
3	ผู้เรียนรู้จักส่วนประกอบคันจิกับเสียงอ่านของคันจิมากขึ้น <u>หลัง</u> ใช้แบบฝึกหัด	4.50	0.53	เห็นด้วย
4	ผู้เรียนรู้ความสัมพันธ์ภายในคำเดี่ยวและใช้ในการคาดเดาความหมาย คำคันจิ 2 อักษรที่เป็นคำเดี่ยว <u>ก่อน</u> ใช้แบบฝึกหัด	2.10	0.74	ไม่เห็นด้วย
5	ผู้เรียนรู้ความสัมพันธ์ภายในคำเดี่ยวและใช้ในการคาดเดาความหมาย คำคันจิ 2 อักษรที่เป็นคำเดี่ยวมากขึ้น <u>หลัง</u> ใช้แบบฝึกหัด	4.10	0.57	เห็นด้วย
6	ผู้เรียนแยกแยะการใช้ระหว่างคำนามทั่วไปกับคำอาการนาม <u>ก่อน</u> ใช้แบบฝึกหัด	1.90	1.29	ไม่เห็นด้วย
7	ผู้เรียนแยกแยะการใช้ระหว่างคำนามทั่วไปกับคำอาการนามได้มากขึ้น <u>หลัง</u> ใช้แบบฝึกหัด	3.90	0.74	เห็นด้วย
8	ผู้เรียนแยกแยะได้ว่าหน่วยคำใดเป็นหน่วยคำเติมหน้าคำหรือหน่วย คำเติมหลังคำ <u>ก่อน</u> ใช้แบบฝึกหัด	2.30	1.25	ไม่เห็นด้วย
9	ผู้เรียนแยกแยะได้ว่าหน่วยคำใดเป็นหน่วยคำเติมหน้าคำหรือหน่วย คำเติมหลังคำมากขึ้น <u>หลัง</u> ใช้แบบฝึกหัด	4.40	0.70	เห็นด้วย

ลำดับ	รายการคำถาม	$\bar{x}$	S.D.	การแปลค่า ความคิดเห็น
10	ผู้เรียนรู้และเข้าใจโครงสร้างภายในคำของคำประสม (ส่วนเติมเต็ม ความหมาย การขยายภาคแสดง การขยายคำนาม) <u>ก่อน</u> ใช้แบบฝึกหัด	1.70	1.06	ไม่เห็นด้วย
11	ผู้เรียนรู้และเข้าใจโครงสร้างภายในคำของคำประสม (ส่วนเติมเต็ม ความหมาย การขยายภาคแสดง การขยายคำนาม) <u>หลัง</u> ใช้แบบฝึกหัด	3.90	0.32	เห็นด้วย
12	แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นช่วยสร้างความตระหนักรู้ (รู้ เข้าใจ แยกแยะ) เกี่ยวกับคำเดี่ยว คำประสม และคำประสม	4.30	0.82	เห็นด้วย
13	หลังใช้แบบฝึกหัดผู้เรียนมั่นใจมากขึ้นว่าจะสามารถคาดเดาความหมาย คำศัพท์ได้	4.10	0.32	เห็นด้วย
	รวม	3.22	0.8	

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เรียนต่อแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำใช้เกณฑ์การแปลความหมายคือ 4.51-5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3.51-4.50 เห็นด้วย 2.51-3.50 ไม่แน่ใจ 1.51-2.50 ไม่เห็นด้วย และ 1.00-1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 121)

จากผลตารางที่ 2 ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าก่อนใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องส่วนประกอบคันจิกับเสียงอ่าน คำเดี่ยว คำประสม และคำประสมอย่างเพียงพอจึงทำให้ผลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นไปในทิศทาง “ไม่เห็นด้วย” กับรายการความคิดเห็น ในขณะที่หลังการใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ ผู้เรียนส่วนใหญ่ประเมินความคิดเห็นในทิศทาง “เห็นด้วย” กับรายการความคิดเห็นในแต่ละข้อที่สอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และการแยกแยะหลังการใช้ ทั้งนี้เมื่อสังเกตค่า S.D. ของรายการคำถามที่มีความคิดเห็น “เห็นด้วย” มีการกระจายของข้อมูลต่ำหรือกล่าวได้ว่ามีความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือสอดคล้องกัน (ค่าการกระจายตัวของข้อมูลที่ออกห่างจากค่าเฉลี่ยกลางของข้อมูล ค่ายิ่งมากแสดงว่ามีการแปรปรวนหรือการกระจายของข้อมูลสูง⁸)

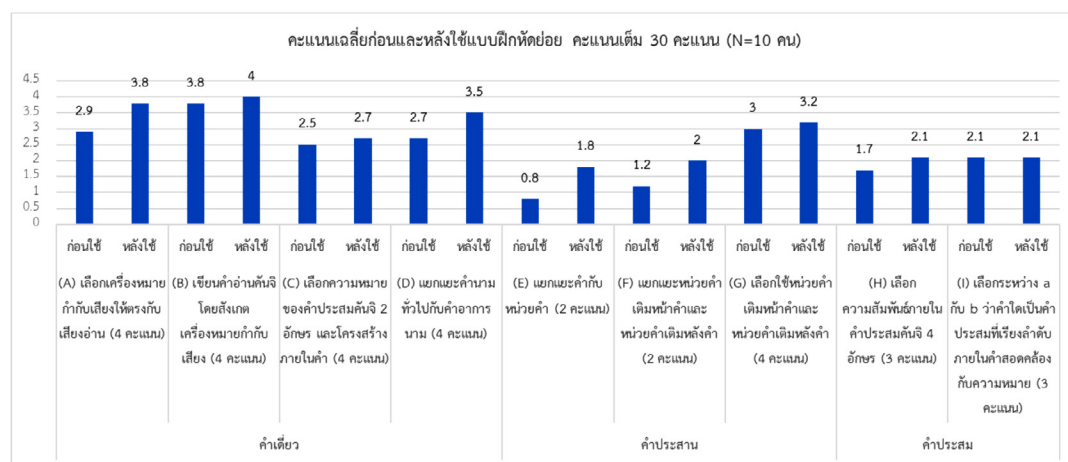
ในขณะที่ค่า S.D. ของรายการคำถามที่มีความคิดเห็น “ไม่เห็นด้วย” ส่วนใหญ่การกระจายของข้อมูลสูงหรือกล่าวได้ว่ามีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนไม่มั่นใจว่าตนเองเคยเรียนส่วนประกอบคันจิกับเสียงอ่าน คำเดี่ยว คำประสม และคำประสมมาก่อนหรือไม่ ข้อมูลเชิงสถิตินี้ทำให้อนุมานได้ว่ามีแนวโน้มที่ผู้เรียนไม่เคยเรียนรู้เรื่องระบบคำอย่างเป็นระบบมาก่อนจึงทำให้ตอบอย่างไม่มั่นใจ หรือแม้ว่าเคยเรียนแต่อาจเป็นการเรียนที่ไม่เป็นระบบ จึงตอบลักษณะที่มีการกระจายของข้อมูลซึ่งแสดงถึงความไม่แน่ใจ และความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน เมื่อเทียบกับค่า S.D. หลังเรียนยิ่งเห็นความต่างได้ชัดเจนว่าเมื่อผู้เรียนใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำแล้วทำให้ผู้เรียนเข้าใจและแยกแยะคำได้ดีขึ้น

แบบฝึกหัดที่ทำให้ผู้เรียนตระหนักรู้มากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยสามารถอ้างอิงจากผลแสดงความคิดเห็นได้ดังนี้ แบบฝึกหัดคำเดี่ยวเรื่องส่วนประกอบคันจิกับเสียงอ่านของคันจิ ($\bar{x}$ = 4.50) แบบฝึกหัด

⁸ การแปลค่าการวัดการกระจายของข้อมูลด้วยค่า S.D. อ้างอิงประกอบ กรรณสูตร (2542, น. 71)

คำประสมเรื่องหน่วยคำเดิมหน้าคำและหน่วยคำเดิมหลังคำ ($\bar{x}=4.40$) แบบฝึกหัดคำเดียวเรื่อง ความหมายของคำคันจิ 2 อักษรและโครงสร้างภายในคำ ($\bar{x}=4.10$) และน้อยที่สุดคือแบบฝึกหัดคำเดียวเรื่อง คำนามทั่วไปกับคำอาการนาม และคำประสมเรื่องโครงสร้างภายในคำของคำประสม (ส่วนเติมเต็มความหมาย การขยายภาคแสดง การขยายคำนาม) ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x}= 3.90$)

รูปที่ 1 แสดงคะแนนแบบทดสอบรายข้อย่อย A-D คือแบบทดสอบคำเดียว E-G คือแบบทดสอบคำประสม และ H-I คือแบบทดสอบคำประสม



รูปที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังใช้แบบฝึกหัดย่อย

จากรูปที่ 1 จะเห็นว่าหลังจากใช้แบบฝึกหัดคำเดียวและคำประสม คะแนนสอบหลังใช้แบบฝึกหัดสูงขึ้นมากกว่าก่อนใช้แบบฝึกหัด (ตามกราฟในรูปที่ 1) ในกรณีแบบฝึกหัดคำเดียว ความตระหนักรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านมีร้อยละการเพิ่มขึ้นของคะแนนมากที่สุดจากคะแนนเฉลี่ย 2.9 คะแนนเป็น 3.8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 31 (0.9 คะแนน) ที่เพิ่มขึ้นและมีความสอดคล้องกับผลความคิดเห็นในตารางที่ 2 โดยแบบฝึกหัดคำเดียวเรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ผู้เรียนตระหนักรู้มากขึ้นหลังใช้แบบฝึกหัดมากที่สุด ($\bar{x}=4.50$) ส่วนแบบฝึกหัดคำประสม ความตระหนักรู้เรื่องคำกับหน่วยคำมีร้อยละการเพิ่มขึ้นของคะแนนมากที่สุดจากคะแนนเฉลี่ย 0.8 คะแนนเป็น 1.8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 125 (1 คะแนน) ที่เพิ่มขึ้น และมีความสอดคล้องกับผลความคิดเห็นในตารางที่ 2 โดยแบบฝึกหัดคำประสมเรื่องหน่วยคำเดิมหน้าคำและหน่วยคำเดิมหลังคำมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ผู้เรียนตระหนักรู้มากขึ้นหลังใช้แบบฝึกหัดมากที่สุด ($\bar{x}=4.40$) ในส่วนของแบบฝึกหัดคำประสมมีเพียงความตระหนักรู้เรื่องความสัมพันธ์ภายในคำประสมคันจิ 4 อักษรเท่านั้นที่มีคะแนนหลังใช้แบบฝึกหัดเพิ่มขึ้นคือจากคะแนนเฉลี่ย 1.7 คะแนนเป็น 2.1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 23.5 (0.4 คะแนน) ส่วนความตระหนักรู้เรื่องการเรียงลำดับคำประสมคันจิ 4 อักษรตามความสัมพันธ์ภายในคำไม่มีการเปลี่ยนแปลงของคะแนน อาจกล่าวได้ว่าแบบฝึกหัดย่อยนี้ยังไม่ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนซึ่งมีความสอดคล้องกับผลความคิดเห็นในตารางที่ 2 โดยแบบฝึกหัดคำประสมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ผู้เรียนตระหนักรู้มากขึ้นหลังใช้แบบฝึกหัดน้อยที่สุด ($\bar{x}= 3.90$) จากผลการวิจัยทั้ง 2 วัตถุประสงค์ต่างให้ผลไปในทิศทางเดียวกันคือผู้เรียนมีความตระหนักรู้เรื่องระบบคำในภาพรวมมากขึ้นหลังใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ

อภิปรายผล

การนำแหล่งข้อมูล ทฤษฎีเกี่ยวกับคำเดียว (คำคันจิ 2 ตัวอักษร) คำประสม และคำประสมต่าง ๆ เป็นแนวทางการออกแบบแบบฝึกหัดช่วยกระตุ้นความตระหนักรู้ของผู้เรียนต่อระบบคำได้ เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบคำ ความรู้ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับคำคันจิ 2 อักษร คือ ความรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านเพื่อประโยชน์ในการคาดเดาคำอ่านและความรู้เรื่องความหมายของคำจากการคาดเดาความหมายจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบและความสัมพันธ์ภายในคำระหว่างคันจิที่มาประสมกัน ส่วนทฤษฎีคำอาการนามเป็นประโยชน์ต่อการคาดเดาความหมายของคำประสมที่มีคำอาการนามเป็นส่วนประกอบ การกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าคำนามมีคำประสม คำอาการนามที่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยคำเดิมหลังคำ 「-する」 จะเป็นประโยชน์ต่อการแปลความหมายคำประสม

การออกแบบแบบฝึกหัดด้วยข้อมูลและทฤษฎีเหล่านี้เป็นการออกแบบที่นำลักษณะคำ (เสียงอ่าน โครงสร้าง ภายในคำที่นำไปสู่การคาดเดาความหมาย) มาเป็นแนวทางการออกแบบ เมื่อผู้เรียนทำแบบฝึกหัดผู้เรียนจะได้เรียนรู้ข้อมูลและทฤษฎีเหล่านี้โดยการทำซ้ำผ่านแบบฝึกหัดแต่ละข้อและในระหว่างการทำแบบฝึกหัดผู้เรียนจะได้เรียนรู้ทั้งข้อมูลด้านความหมายและข้อมูลไวยากรณ์เนื่องจากทฤษฎีต่าง ๆ ที่นำมาออกแบบแบบฝึกหัดมีความเกี่ยวพันทั้งมิติความหมายและไวยากรณ์ เช่น ประเด็นไวยากรณ์ในกรณีคำอาการนามกับหน่วยคำเดิมหลังคำ 「-する」 หรือประเด็นความหมายในกรณีการเดาความหมายคำคันจิ 2 อักษร คำประสม และคำประสมจากคำสื่อกลางหรือคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ จากหน่วยคำเดิมและจากคำที่มาประสมกัน อภิปรายประสิทธิภาพของแต่ละรายแบบฝึกหัดต่อผลความตระหนักรู้หลังใช้แบบฝึกหัดได้ดังนี้ (เนื่องจากข้อจำกัดของหน้ากระดาษจึงนำเสนอแบบฝึกหัดบางส่วน)

คำเดียว ส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน

การออกแบบแบบฝึกหัดใช้หลักการให้ผู้เรียนตระหนักรู้ว่าในคันจิประเภทเคโซโมจิจะมีส่วนที่เรียกว่า “ส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน” เป็นส่วนของคันจิที่แสดงเสียงอ่านของคันจิ และนำเสนอแบบฝึกหัดที่แสดงกลุ่มคำคันจิ 2 อักษรที่มีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านเหมือนกัน เช่น ตัวอย่างแบบฝึกหัด (1) และ (2) ดังนี้

แบบฝึกหัด (1) ส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน (音符)

1. เลือกเสียงอ่านของส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านที่เหมาะสม (เฉลย (b) か)

(1) 「可」 (a) なに (b) か (c) か<

แบบฝึกหัด (2) อักษรคันจิที่ประสมเป็นคันจิ 2 อักษรต่อไปนี้มีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านเพื่อช่วยการอ่านร่วมกัน ส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านคืออะไร จงเขียนในช่องว่าง และเลือกเสียงอ่านของส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านระหว่าง (a) กับ (b) (เฉลย (b) けい; (音符) 聖)

- (1) 軽視 (การดูถูกดูแคลน) 軽症 (อาการไม่รุนแรง) 径路 (ครรลอง กระบวนการ)

経験 (ประสบการณ์) 経済 (เศรษฐกิจ) 経営 (การบริหาร) 軽蔑 (การดูถูกเหยียดหยาม)

(a) け (b) けい (音符) _____

ในลำดับถัดมาของแบบฝึกหัดได้นำเสนอแบบฝึกหัดเขียนคำอ่านของคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำคันจิ 2 อักษร โดยนำเสนอคู่คำคันจิ 2 อักษรที่มีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านเหมือนกัน เพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีความรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านมาใช้และสร้างความตระหนักว่าหากมีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน

เหมือนกัน แม้จะเป็นคันจิที่ต่างกันและประสมกับคันจิในรูปคำคันจิ 2 อักษรแตกต่างกันแต่อ่านออกเสียงเหมือนกันเช่นแบบฝึกหัด (3)

แบบฝึกหัด (3) ระบุเสียงอ่านของอักษรคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำคันจิต่อไปนี้ (เฉลย かゝ、かゝん; (音符) 各、官

	คำประสมคันจิ	เสียงอ่าน	ความหมาย
1	資格	し _____	คุณสมบัติ
2	閣議	_____ ぎ	ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี
3	宣学	_____ かゝ	โรงเรียนรัฐบาล
4	館外	_____ かゝい	นอกอาคาร

ลักษณะแบบฝึกหัดส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านในวิจัยนี้มีส่วนที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับ 宮下 (ほか (2017; 2019) ในส่วนของแบบฝึกหัด (2) ได้แนวคิดการออกแบบแบบฝึกหัดมาจาก 宮下 (ほか (2017; 2019) แต่มีความแตกต่างคือใน 宮下 (ほか (2017; 2019) ให้เฉพาะรายการคันจิที่มีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านเหมือนกัน แต่ในงานวิจัยนี้ให้รายการเป็นคำคันจิ 2 อักษร พร้อมความหมายภาษาไทยและเป็นคำศัพท์ที่คัดมาจากหนังสือเรียนเพื่อสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้ไม่พบแบบฝึกหัดลักษณะแบบแบบฝึกหัด (1) และ (3) ใน 宮下 (ほか (2017; 2019) และยังมีความแตกต่างคือในงานวิจัยนี้นำส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านจากงานวิจัยของ 加納 (1993) เพิ่มเติมจากส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านในหนังสือของ 宮下 (ほか (2017; 2019) จึงมีจำนวนส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านที่หลากหลายและสามารถคัดเลือกส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านที่มีคันจิสมาชิกจำนวนมากออกแบบเป็นแบบฝึกหัดได้

ทั้งนี้งานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ศึกษากลยุทธ์การเรียนรู้คันจิของผู้เรียนชาวไทย เช่น คมภิโกะ มิซึมะ และยุพกา พุกขิม่า (2561⁹) พบกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีความสามารถสูงใช้คือ การเชื่อมโยงคันจิตัวใหม่ที่เรียนกับคันจิตัวที่มีเสียงอ่านเหมือนกัน อาจกล่าวได้ว่ากลยุทธ์ดังกล่าวเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการอ่านคันจิของผู้เรียนที่มีความสามารถสูง การพัฒนาแบบฝึกหัดที่ช่วยกระตุ้นความตระหนักรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่าน เช่น แบบฝึกหัด (1)-(3) ในงานวิจัยนี้จะป็นทางลัดให้ผู้เรียนในทุกระดับความสามารถสามารถสังเกตคันจิ หรือคำคันจิที่พบว่ามีส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านและนำไปสู่การอ่านคันจิหรือคำศัพท์คันจิที่ถูกต้องมากขึ้น

จากการออกแบบแบบฝึกหัดในเรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านข้างต้นทำให้คะแนนเฉลี่ยการใช้แบบฝึกหัดส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านหลังใช้แบบฝึกหัดสูงกว่าก่อนใช้ตามรูปที่ 1 การกระตุ้นให้ผู้เรียนสังเกตส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านมีส่วนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ว่าคันจิและคำคันจิ 2 อักษรหลายคำสามารถใช้ความรู้เรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านมาประยุกต์ใช้ในการคาดเดาเสียงอ่านได้

คำเตี่ยว ความหมายของคำคันจิ 2 อักษร และโครงสร้างภายในคำ การออกแบบแบบฝึกหัดใช้หลักการให้ผู้เรียนตระหนักรู้ว่าสามารถคาดเดาความหมายของคำคันจิ 2 อักษรจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำได้โดยแต่ละคันจิที่เป็นส่วนประกอบถูกใช้เป็นคำในภาษาญี่ปุ่น หรืออ่านแบบคุนโยมิมาก่อนโดยส่วนใหญ่จะพบในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับชั้นต้นมาก่อน เช่น แบบฝึกหัด (4) ด้านล่างที่มีคำสื่อกลาง (คำที่ถูกเชื่อมโยงไปสู่ความหมายของ

⁹ ศึกษากับผู้เรียนระดับกลาง (N3-N2)

คำคันจิ 2 อักษร (本多, 2022)) เป็นคำที่เรียนผ่านมาแล้วในระดับชั้นต้น เช่น คำว่า ちから (力) หรือ すべて (全て) ซึ่งสามารถเชื่อมโยงความหมายกับคำคันจิ 2 อักษร 全力ได้ คำคันจิ 2 อักษรนำมาจาก 川上 (2018) ซึ่งทุกคำประกอบจากอักษรคันจิที่ใช้ในการเรียนการสอนรวมจำนวน 881 อักษร ซึ่งเป็นอักษรคันจิที่นำมาจาก อักษรคันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำส่อกลางและความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมาย ระหว่างคำคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำมีจำนวนมาก เช่น 桑原 (2009, 2012, 2013) และ 本多 (2017) แต่จากการศึกษายังไม่พบงานวิจัยที่นำแนวคิดเรื่องคำส่อกลางและโครงสร้างภายในคำมาเป็นหลักในการ ออกแบบแบบฝึกหัด นอกจากนี้ในแบบฝึกหัดยังให้ข้อมูลโครงสร้างภายในคำคันจิ 2 อักษรประกอบการพิจารณา การเดาความหมาย (คอลัมน์ด้านขวาในแบบฝึกหัดที่ 4)

แบบฝึกหัด (4) คาดเดาความหมายของคำต่อไปนี้โดยพิจารณาจากข้อมูล “คำส่อกลาง” และ “ความสัมพันธ์ระหว่างคันจิภายในคำ”

(2) 全力 (ぜんりょく) (เฉลย คือ เต็มกำลัง สุดความสามารถ)

	全	力	ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง
คำส่อกลาง (仲介語)	全て (すべて)	力 (ちから)	C. ความสัมพันธ์แบบขยายคำนาม (A+N)
	ทั้งหมด	แรง กำลัง อำนาจ ความสามารถ	あるだけ全部の力

จากการออกแบบแบบฝึกหัดคำเดียวในเรื่องความหมายของคำคันจิ 2 อักษร และโครงสร้างภายในคำข้างต้น ทำให้คะแนนเฉลี่ยการใช้แบบฝึกหัด (4) ความหมายของคำคันจิ 2 อักษร และโครงสร้างภายในคำหลังใช้สูงกว่า ก่อนใช้ตามรูปที่ 1 การกระตุ้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงถึงคำส่อกลางที่เคยเรียนมาก่อนหน้า และข้อมูลโครงสร้างภายใน คำมีส่วนทำให้ผู้เรียนคาดเดาความหมายได้ดีขึ้น

ผลการวิจัยในประเด็นการพัฒนาแบบฝึกหัดคำเดียว ความหมายของคำคันจิ 2 อักษรที่ให้หลักการในการ คาดเดาความหมายของคำคันจิ 2 อักษรจากคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำนั้นอาจกล่าวได้ว่าสอดคล้องกับผล การวิจัยกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิของผู้เรียนในประเด็นการคาดเดาความหมาย (นัฏฐนันท์ กิจจาเกษมกุลและพัชราพร แก้วกฤษฐานท์, 2565; 渡部, 2015) ที่พบว่าผู้เรียนใช้กลยุทธ์คาดเดาความหมายคำศัพท์จากคันจิตัวอื่นที่ปรากฏ ร่วม แต่กลยุทธ์ที่ค้นพบนั้นเป็นกลยุทธ์ที่ผู้เรียนบางคนใช้ ไม่ใช่ผู้เรียนทุกคนใช้จึงอาจอนุมานได้ว่าผู้เรียนบางคน จากบางสถาบันอาจไม่ได้ผ่านการกระตุ้นให้ตระหนักรู้เรื่องคำส่อกลางและความสัมพันธ์ระหว่างคันจิภายในคำ อย่างเป็นระบบเช่นแบบฝึกหัดที่ได้ถูกออกแบบในงานวิจัยนี้

คำเดียว การแยกแยะคำนามทั่วไปกับคำอาการนาม งานวิจัยนี้อ้างอิงคำอาการนามจากคลังคำอาการนาม 200 คำที่มีความถี่การใช้สูงของ 陳 (2022) เหตุผลในการนำคำอาการนามเป็นเนื้อหาคือเพื่อกระตุ้นความตระหนัก รู้ของผู้เรียนเนื่องจากคำอาการนามมีผลต่อการคาดเดาความหมายของคำ ดังนั้นผู้เรียนจึงควรเข้าใจว่าคำอาการนาม มีลักษณะอย่างไรและคำนามทั่วไปมีลักษณะอย่างไร โดยแบบฝึกหัดที่ออกแบบมีลักษณะให้ผู้เรียนแยกแยะคำที่ สามารถใช้กับหน่วยคำเดิมหลังคำ 「-する」 ได้ และเพื่อให้แยกแยะความแตกต่างระหว่างคำอาการนามกับคำนาม ทั่วไปได้จึงออกแบบแบบฝึกหัดให้สังเกตการใช้ในประโยคที่ใช้ในโครงสร้างใดได้ มีความเหมือนและแตกต่างกัน ในโครงสร้างใด โดยโครงสร้างการใช้ในประโยคที่ว่าคำอาการนามสามารถปรากฏร่วมกับหน่วยคำเดิมหลังคำ 「-する」 อ้างอิงจาก影山 (1993) และ 小林 (2004) ตัวอย่างแบบฝึกหัด (5) และ (6)

แบบฝึกหัด (5) คำใดต่อไปนี้เป็นคำอาการนามที่สามารถเติมหน่วยคำเติมหลังคำ「-する」ได้

いし 意志	りよう 利用	あんぜん 安全	じっし 実施	しよう 使用	すいしん 推進	ぞうか 増加	さんか 参加	しつない 室内	ひょうじ 表示
----------	-----------	------------	-----------	-----------	------------	-----------	-----------	------------	------------

เขียนคำตอบ

利用、	する
意志、	✕する

แบบฝึกหัด (6)

(6.2) สังเกตการใช้คำนามทั่วไป 現金และวิเคราะห์ว่ามีการใช้ในรูปแบบใดบ้างเมื่อปรากฏในประโยค

- (1) 実施に行く時は、現金を持っていると安心です。
(2) 節約のために、毎月の予算を現金で管理しています。
(3) 現金の利点を教えてください。

การแยกแยะคำนามทั่วไปกับคำอาการนามได้จะช่วยให้วิเคราะห์โครงสร้างภายในคำประสมได้ดีขึ้น เนื่องจากโครงสร้างภายในคำประสมส่งผลต่อการแปลความหมายของคำ เช่น คำต่อไปนี้แม้จะใช้ 自然 ในตำแหน่งเดียวกัน แต่มีสถานะภายในคำที่แตกต่างกัน คำประสมคำแรก 自然 อยู่หน้าคำอาการนาม (保護) จึงมีสถานะเป็นกรรมของคำอาการนาม ส่วนคำที่สอง 自然 อยู่หน้าคำนามทั่วไป (食品) จึงมีสถานะเป็นคำขยายคำนามทั่วไป

自然保護運動 nature conversation movement 自然食品店 natural food store

การนำความรู้เรื่องคำอาการนามมาพัฒนาเป็นแบบฝึกหัดข้างต้นสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาความสามารถในการใช้คำศัพท์คันจิของ 加納 (2000) ที่เสนอให้ใช้โครงข่ายความรู้ซึ่งได้มาจากข้อสังเกตการใช้ผิดของผู้เรียนชาวต่างชาติโดยความรู้เรื่องชนิดของคำศัพท์คันจิ เช่น 熱中 (する) กับ 夢中 (になる) ที่มีลักษณะคำต่างกัน (熱中 เป็นคำอาการนามที่ปรากฏร่วมกับหน่วยคำเติมหลังคำ「-する」ได้ ส่วน 夢中 เป็นคำนามทั่วไปแสดงสภาพ) เป็นหนึ่งในความรู้ที่ควรนำไปฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้

จากการออกแบบแบบฝึกหัดคำเดียวในเรื่องคำอาการนามและคำนามทั่วไปข้างต้นทำให้คะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบหลังใช้แบบฝึกหัด (5) และ (6) สูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกหัดตามรูปที่ 1 ทั้งนี้แบบฝึกหัดมีลักษณะ 2 ลักษณะใหญ่คือการให้จัดกลุ่มคำที่ปรากฏร่วมกับหน่วยคำเติมหลังคำ「-する」ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ว่าคำนามทั่วไปไม่สามารถปรากฏร่วมกับหน่วยคำเติมหลังคำ「-する」 ส่วนคำอาการนามเป็นคำนามที่แสดงความหมายกิริยาอาการและปรากฏร่วมกับหน่วยคำเติมหลังคำ「-する」ได้และเมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนรู้ดังกล่าวในแบบฝึกหัด (5) ผู้เรียนจะได้วิเคราะห์แยกแยะว่าคำอาการนามและคำนามทั่วไปมีวิธีการใช้อย่างไรในประโยค และเห็นความแตกต่างเรื่องการใช้ของคำนาม 2 ประเภทนี้ในแบบฝึกหัด (6) จึงกล่าวได้ว่าการกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจการใช้ในประโยคที่ต่างกันระหว่างคำอาการนามและคำนามทั่วไปช่วยให้ผู้เรียนแยกแยะคำอาการนามกับคำนามทั่วไปได้ดีขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อการวิเคราะห์ความหมายคำประสม

คำประสม แบบฝึกหัดคำประสมแบ่งออกเป็น 3 แบบฝึกหัดย่อยคือการแยกแยะคำกับหน่วยคำการแยกแยะหน่วยคำเติมหน้าคำและหน่วยคำเติมหลังคำ และเลือกใช้หน่วยคำเติมหน้าคำและหน่วยคำเติมหลังคำ

โดยแบบฝึกหัดคำประสมประยুক্তจากแบบทดสอบ Test of Morphological Structure (TMS) ของ Carlisle (2000) แบบฝึกหัดทั้งหมดมีจำนวน 5 แบบฝึกหัด นำเสนอเป็นตัวอย่างได้ดังนี้

แบบฝึกหัด (1) คำใดมีหน่วยคำเติมหน้าคำ และคำใดมีหน่วยคำเติมหลังคำ เช่น 最優秀・重要性・諸問題・契約書

แบบฝึกหัด (2) ปรับรูปคำในวงเล็บให้เหมาะสมกับประโยค เลือกว่าหน่วยคำใดเป็นหน่วยคำอิสระที่สามารถนำมาใช้ในประโยคได้

ตัวอย่าง 0. (案内状) どうぞ、家 にあがってください。中を案内します。

แบบฝึกหัด (3) สร้างคำในวงเล็บให้เหมาะสมกับประโยคโดยเติมหน่วยคำเติมหลังคำหรือหน่วยคำเติมหน้าคำ

ตัวอย่าง 0. (運転) バスの 運転手の 酔っぱらい 運転によって、事故が起きた。

แบบฝึกหัด (4) ประกอบคำให้เป็นคำประสมโดยเลือกหน่วยคำเติมหลังคำดังต่อไปนี้ให้เหมาะสมกับคำนาม

1. 可能 (ความเป็นไปได้) 2. 近代 (ความทันสมัย)

แบบฝึกหัด (5) ใส่หน่วยคำเติมหลังคำ ให้เหมาะสมกับคำในข้อความต่อไปนี้

(1) 金曜日の夜の居酒屋はいつも会社 でいっぱいです。

a. 屋 b. 士 c. 員

การออกแบบแบบฝึกหัดเริ่มจากการให้ผู้เรียนรู้จักคำประสมในแบบฝึกหัดที่ 1 ผ่านการวิเคราะห์ว่าคำใดมีหน่วยคำเติมหน้าคำและหน่วยคำเติมหลังคำ ในแบบฝึกหัดที่ 2 และ 3 ใช้การกระตุ้นให้แยกแยะคำเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ในประโยคได้เช่นตัวอย่าง 0. (案内状) และใช้การกระตุ้นการสร้างคำให้เป็นคำประสมเช่นตัวอย่าง 0. (運転) และแบบฝึกหัด (4) และ (5) เป็นการฝึกการนำหน่วยคำเติมไปใช้กับคำให้เหมาะสม การนำเสนอคำประสมผ่านแบบฝึกหัดดังกล่าวข้างต้นเป็นการสร้างความเข้าใจถึงประเภทคำประสม กระตุ้นให้จำแนกหน่วยคำเติมหน้าคำหรือหน่วยคำเติมหลังคำ กระตุ้นให้แยกแยะหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำไม่อิสระ และกระตุ้นให้สร้างคำจากหน่วยคำอิสระกับหน่วยคำเติม และฝึกให้นำไปใช้ซึ่งสอดคล้องกับระดับการเรียนรู้คือ รู้ เข้าใจ และจำแนกแยกแยะได้ จากการออกแบบแบบฝึกหัดคำประสมข้างต้นทำให้คะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบหลังใช้แบบฝึกหัด (1)-(5) สูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกหัดตามรูปที่ 1 สอดคล้องกับผลวิจัยของ Carlisle (2000) ที่สรุปว่าความตระหนักรู้เรื่องโครงสร้างของคำสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการอธิบายคำ (คำประสม คำประสม และคำที่มีการเติมหน่วยคำแสดงบุรุษและพจน์กรณิภาษาอังกฤษ) ในระบบคำ

คำประสม แบบฝึกหัดคำประสมแบ่งออกเป็นแบบฝึกหัดแยกแยะความสัมพันธ์ภายในคำประสมคั่นจ 4 อักษร โดยกำหนดให้เลือกความสัมพันธ์ 3 ความสัมพันธ์ (ABC) ดังต่อไปนี้

A. ส่วนประกอบหน้าเป็นส่วนเติมเต็มความหมายของส่วนประกอบหลัง (ส่วนเติมเต็มความหมาย) (*ส่วนเติมเต็มความหมาย คือ ส่วนประกอบที่ภาคแสดง (คำกริยาหรือคำนามที่มีลักษณะเหมือนคำคุณศัพท์) จำเป็นต้องมีเพื่อให้ความหมายสมบูรณ์ เช่น ✕ 私は作る (หากไม่มีบริบท ประโยคนี้ไม่สมบูรณ์เพราะยังขาดส่วนเติมเต็มความหมาย “กรรม” ของคำกริยา) ✓ 私は料理を作る) หรือคำประสม 研究発表 แยกความสัมพันธ์ได้เป็น 研究を発表する โดย 研究 มีสถานะเป็นกรรมของคำอาการนาม発表)

B. ส่วนประกอบหน้าขยายส่วนประกอบหลังซึ่งทำหน้าที่เสมือนเป็นภาคแสดง (การขยายภาคแสดง) (*การขยายภาคแสดง คือ ส่วนประกอบหน้าทำหน้าที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์ (บอกเวลา สถานที่ ทำทาง สภาพ) ขยายคำนามที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นภาคแสดง เช่น 徐行運転 (徐行に運転する) ขับขี่ ๑

C. ส่วนประกอบหน้าทำหน้าที่เสมือนคำคุณศัพท์ขยายส่วนประกอบหลัง (การขยายคำนาม) (*การขยายคำนาม คือ ส่วนประกอบหน้าทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์หรือคำนามแล้วขยายคำนามที่ตามหลัง เช่น 国際会議 (国際の会議))

แบบฝึกหัดแยกแยะความสัมพันธ์ภายในคำประสมคันจิ 4 อักษรข้างต้นแบ่งย่อยเป็น 3 ประเภทย่อยตามความสัมพันธ์ ABC เช่นตัวอย่างแบบฝึกหัด (1) ทั้งนี้มีการให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะคำนามเพื่อประกอบการวิเคราะห์โดยนำหลักเกณฑ์มาจาก小林 (1995) ตามอธิบายไว้ในหัวข้อแหล่งข้อมูลของคำศัพท์

แบบฝึกหัด (1) ประเภท A คือ ส่วนเติมเต็มความหมาย (補足) โดยสังเกตจากคำนามหลักว่าเป็นคำอาการนามหรือคำนามที่มีคุณลักษณะแบบคำคุณศัพท์ (形容名詞) คำใดเป็นคำประสมคันจิ 4 อักษร ประเภทส่วนเติมเต็มความหมาย

じこしょうかい 自己紹介	こうつうじこ 交通事故	けんこうしんだん 健康診断	ねんきんせいど 年金制度	けいきかいふく 景気回復
でんかせいひん 電化製品	じこしゅちょう 自己主張	うんどうぶそく 運動不足	しあいしゅうりょう 試合終了	につけいきぎょう 日系企業

เฉลย 自己紹介、健康診断、景気回復、自己主張、運動不足、試合終了

อีกหนึ่งแบบฝึกหัดย่อยของคำประสมประยุกต์จากแบบฝึกหัดที่เรียกว่า the bee grass test ของ University of Washington (1999) นำมาปรับใช้กับการฝึกคำประสมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจโครงสร้างภายในคำ ตัวอย่างแบบฝึกหัดเช่น

แบบฝึกหัด (4) เลือกคำที่เรียงลำดับสอดคล้องกับความหมายของคำได้ถูกต้อง

ตัวอย่าง 時間帯を区切って、交替で勤務するということはどれですか。(เฉลย b. 交替勤務)

a. 勤務交替

b. 交替勤務

ทั้งนี้จากผลเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังใช้แบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำ คะแนนหลังใช้แบบฝึกหัดสูงขึ้นในประเด็นการเลือกความสัมพันธ์ภายในคำประสมคันจิ 4 อักษรระหว่าง ABC ส่วนประเด็นการเรียงลำดับภายในคำให้สอดคล้องกับความหมายของคำในแบบฝึกหัด (4) คะแนนก่อนและหลังใช้แบบฝึกหัดไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามรูปที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแบบฝึกหัด (4) ต้องอาศัยการอ่านความหมายภาษาญี่ปุ่นที่ให้ และความรู้เรื่องความสัมพันธ์ภายในคำ ABC เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ ในแบบฝึกหัดให้ข้อมูลความหมายภาษาญี่ปุ่นและแยกแบบฝึกหัดตามความสัมพันธ์ ABC ซึ่งผู้เรียนต้องใช้ข้อมูล 2 ส่วนนี้ประกอบการวิเคราะห์ แต่ผลคะแนนหลังใช้แบบฝึกหัดไม่ได้เพิ่มขึ้นซึ่งอาจเป็นเพราะความหมายภาษาญี่ปุ่นที่ให้ไว้มองชัดเจนและเชื่อมโยงกับความหมายของคำประสมคันจิ 4 อักษรได้ยาก

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาความรู้คำศัพท์คันจิเชิงลึกอย่างเป็นระบบ เช่น โครงสร้างภายในคำความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ การแยกแยะหน่วยคำอิสระ

กับหน่วยคำเดิม ความสัมพันธ์ภายในคำประสม และเป็นแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนคำศัพท์อย่างตั้งใจ (意图的語彙學習) การเรียนแบบตั้งใจถูกกล่าวถึงในงานของ Nation & Webb (2011) การเรียนคำศัพท์โดยตั้งใจคือการกำหนดกลุ่มคำที่จะเรียนและมุ่งเป้าเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์กลุ่มนั้นดังเช่นที่แบบฝึกหัดนี้ได้ดำเนินการคือ มุ่งเป้าไปที่กลุ่มคำเดียว (คำคันจิ 2 อักษร) คำประสม และคำประสม และใช้ความรู้ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการออกแบบแบบฝึกหัดเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับคำเดียว คำประสม และคำประสม

ข้อเสนอแนะ

ในการเรียนรู้ภาษามีทั้งแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ ในการเรียนรู้คำศัพท์ควรมีการนำเสนอการเรียนรู้ทั้ง 2 แบบ คือทั้งแบบตั้งใจและไม่ตั้งใจ โดยงานวิจัยนี้นำเสนอแบบฝึกหัดคำศัพท์คันจิภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาด้วยการสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำซึ่งเป็นการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับคำอย่างตั้งใจ ในการนำไปใช้สามารถประยุกต์ใช้โดยนำคำศัพท์ในแต่ละระดับมาใช้ได้ โดยในงานนี้เน้นไปที่คำศัพท์ระดับกลางและสูง แต่ทั้งนี้สามารถนำคำศัพท์ระดับต้นมาใช้ได้เช่นกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบฝึกหัดเรื่องส่วนประกอบคันจิกำกับเสียงอ่านและความหมายของคำคันจิ 2 อักษรจากการคาดเดาความหมายจากคำสื่อกลางหรือคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำ

งานวิจัยนี้พัฒนาแบบฝึกหัดเพื่อสร้างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างและความหมายในระดับคำเท่านั้น การทำวิจัยครั้งต่อไปคือการพัฒนาและทดลองใช้ความตระหนักรู้เรื่องระบบคำกับความสามารถในการอ่าน (อ่านได้เร็วหรือไม่ อ่านเข้าใจมากขึ้นหรือไม่ จากการตระหนักรู้ระบบคำของคำที่ปรากฏในบทอ่าน) เนื่องจากงานวิจัยก่อนหน้านี้ต่างเสนอความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้เรื่องระบบคำกับความสามารถในการอ่านแต่ยังไม่มีการศึกษากับผู้เรียนชาวไทยและผู้เรียนที่อยู่ในระดับกลางและสูง



เอกสารอ้างอิง (References)

- คุมิโกะ มิซึมะ และ ยุพกา พุกขิม่า (2561, 24-25 พฤษภาคม). การศึกษากลวิธีการเรียนรู้คันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางชาวไทยในระดับอุดมศึกษา: เปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีความสามารถทางคันจิสูงและต่ำ. การประชุมวิชาการระดับชาติ IAMBEST ครั้งที่ 3, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร.
- ณัฐริรา ทับทิม (2567). การทวนสอบความชัดเจนของความสัมพันธ์ทางความหมายระหว่างคำคันจิ 2 อักษรกับคันจิที่เป็นส่วนประกอบของคำจากมุมมองผู้ใช้ภาษาญี่ปุ่นชาวไทย. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 41(1), 1-23.
- นันทนันท์ กิจจาเกษมกุล และพัชรพร แก้วกฤษฐานค์ (2565). กลยุทธ์การเรียนรู้คันจิของผู้เรียนชาวไทยที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอกในระดับอุดมศึกษา. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 39(2), 26-50.
- บุญชม ศรีสะอาด (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุษบา บรรจงมณี (2561). ความคิดเห็นต่อกลยุทธ์การเรียนรู้คันจิของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย: เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เรียน. *JSN Journal*, 8(2), 77-94.
- ประคอง กรณสูตร (2542). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : เจริญผล
- Carlisle, J. F. (2000). Awareness of the structure and meaning of morphologically complex words: Impact on reading. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal*, 12, 169-190.
- Carlisle, J.F. (2003). Morphology matters in learning to read: A commentary. *Reading Psychology*, 24(3-4), 291-322.
- JPT 日本語能力試験 (n.d.). Differences between the JLPT (Level comparison). <https://www.jptest.jp/en/about/jlpt.php>
- Long, E. & Yokoyama, S. (1997). An Analysis of Kanji Strings in the CD -HIASK '93 Data Base. 『シンポ ジウム人文科学における数量的分析(2)』, 15-20.
- Nation, I.S.P. (2001). *Learning Vocabulary in Another Language*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Nation, I. S. P., & Webb, S. A. (2011). *Researching and Analyzing Vocabulary*. Boston, MA: Heinle, Cengage Learning.
- Spencer, M., Muse, A., & Wagner, R.K. (2015). Examining the underlying dimensions of morphological awareness and vocabulary knowledge. *Read Writ* 28, 959-988. <https://doi.org/10.1007/s11145-015-9557-0>
- Tuptim, N. (2023). Japanese Industrial Technical Terms: Word Formation, Word Type and Word Pedagogical Applications. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 44(3), 797-806.

- University of Washington Morphological Awareness Battery. (1999) Unpublished experimental test battery, Seattle Washington.
- 岩田一成 (編), (2018). 『語から始まる教材作り』 東京: くろしお出版.
- 影山太郎 (1993). 『文法と語形成』 東京: ひつじ書房.
- 加納千恵子 (1993). 「漢字の造字成分に関する一考察(2): 形成文字の音符について」 『文芸言語研究』 24, 97-114.
- 加納千恵子 (2000). 「中上級学習者に対する漢字語彙教育の方法」 『筑波大学留学生センター日本語教育論集』 15, 35-46.
- 川上正浩 (2018). 「漢字二字熟語の意味とそれを構成する漢字の意味との関連性 (透明性) データベースの構築」 『大阪樟蔭女子大学研究紀要』 8, 19-28.
- 桑原陽子 (2009). 「漢字未知語の意味推測に及ぼす語構成の影響—中上級非漢字系日本語学習者のケーススタディより—」 『福井大学留学生センター紀要』 (4), 21-30.
- 桑原陽子 (2012). 「漢字2字熟語の意味推測に及ぼす語構成に関する知識の影響: 主要部の位置との関わりから」 『福井大学留学生センター紀要』 (7), 1-10.
- 桑原陽子 (2013). 「漢字2字熟語の意味の透明性の調査」 『福井大学留学生センター紀要』 (8), 1-13.
- 桑原陽子 (2017). 「漢字2字熟語が漢語動名詞かどうかの判断に及ぼす語構成の影響: 非漢字系中上級学習者対象の調査の結果から」 『国際教育交流研究』 (1), 27-36.
- 小林英樹著 (2004). 『現代日本語の漢語動名詞の研究』 東京: ひつじ書房.
- 小林義行・徳永健伸・田中穂積 (1995). 「複合名詞の構成要素間の関係推定の一手法」 『言語処理学会第1回年次大会』, 85-88.
- 笹原宏之 (2020). 『漢字の歴史古くて新しい文字の話』 東京: 筑摩書房.
- 杉本つとむ・岩淵匡 (1998). 『新版日本語学辞典 (第2刷)』 東京: おうふう.
- 陳迪 (2022). 「書き言葉・話し言葉を含む72変種のコーパスデータの調査に基づく「重要漢語動名詞200」の抽出の試し」 『統計数理研究所共同研究リポート』, 456, 21-41.
- 張明 (2018). 「字音接辞の分類」 『学習院大学大学院日本語日本文学』 (14), 47-76.
- 日本語教育学会 (編), (2010). 『新版日本語教育事典 (第2刷)』 東京: 大修館書店.
- 日本語教師コトハジメ (2022). 『JLPT N3対策ってどしてる?』 <https://cotohajime.net/2022/06/15/jlpt-n3-prep/>
- 野村雅昭 (1988). 「二字漢語の構造」 『日本語学』 7 (5), 44-55.
- 本多由美子 (2015). 「二字漢語における語と漢字の意味の結びつきの特徴—国語辞典の語義の説明文を利用した調査—」 『第8回コーパス日本語学ワークショップ予稿集』, 103-112.
- 本多由美子 (2017). 「二字漢語における語の透明性—コーパスを用いた語と構成漢字の分析—」 『軽量国語学』 31(1), 1-19.

- 本多由美子 (2022). 『二字漢語の透明性と日本語教育への応用』 東京: くろしお出版.
- 宮下久夫・伊東信夫・篠崎五六・浅川満 (2017, 7刷発行). 『漢字がたのしくなる本ワーク4漢字の音あそび』 東京: 太郎次郎社エディタス.
- 宮下久夫・伊東信夫・篠崎五六・浅川満 (2019, 9刷発行). 『漢字がたのしくなる本ワーク4漢字の音あそび』 東京: 太郎次郎社エディタス.
- ルネサンス日本語学院 (2020). 『初心者がN5-N1レベルに到達するために必要な時間数は?』 <https://biz.rn-ac.jp/topics/jlpt0817.html>
- 渡部倫子 (2015). 「非漢字圏学習者のための漢字語彙学習ストラテジー尺度の開発」 『漢字・日本語教育研究』 (4), 30-64.

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Affiliation: Faculty of Humanities and Social Sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding email: natthira.t@psru.ac.th

Received: 2024/04/30

Revised: 2024/10/10

Accepted: : 2024/10/10